

INTERVJU Goran Svilanović,

generalni sekretar Vijeća za regionalnu saradnju

Korupcija je

Razgovarao:
Sead NUMANOVIĆ

Tek je mjesec kako je nekadašnji ministar vanjskih poslova SR Jugoslavije preuzeo poziciju generalnog sekretara Vijeća za regionalnu saradnju (RCC). Ovo multinacionalno tijelo, koje čini 46 država i institucija, već pet godina ima sjedište u Sarajevu.

Svilanovićevim dolaskom RCC kao da izlazi „iz ilegale“ i sve će više biti prisutan na javnoj sceni. A već se ima čime i pohvaliti.

Vidljivi rezultati

- U novembru prošle godine ministri ekonomija regiona definisali su nekoliko zajedničkih ciljeva. Riječ je o razvojnim ciljevima kojima će se do 2020. godine osigurati ekonomski rast zemalja.

Jedan od zajedničkih ciljeva im je da se za bar pet odsto podigne zaposlenost u odnosu na 2010. Trenutno je zaposlenost oko 40 odsto, a do 2020. ona bi trebala biti barem 45 procenata. Nivo trgovine među zemljama regiona u istom periodu trebao bi porasti za 230 odsto. Porast BDP-a regiona sa sadašnjih 38 na 46 odsto od prosjeka EU je također jedan od ciljeva.

Ministri ekonomije obavezali su se i da se povećava produktivnost, ali i

uspješnost javne uprave - kaže na početku razgovora za „Dnevni avaz“ Svilanović.

□ **Koliko je ovo što govorite realno?**

Da se razumijemo, ovo nije predskazanje šta će biti. Ovo su zajednički ciljevi i radit će se da oni budu postignuti. RCC je prihvatio to kao dio onoga što radimo i naslonjeno je na strategiju EU 2020. Potrudit ćemo se da se i vlade u kojima sjede ovi ministri obavežu da ovi, kao i brojni drugi ciljevi koji su postavljeni, budu sastavni dio rada vlada zemalja ovog regiona.

Ekonomska i finansijska situacija u regionu veoma je teška i niko ne zna koliko će kriza trajati. Ljudi ostaju bez posla, nivo zaposlenosti je sve manji, neke privatizacije koje su obavljene problematične su, radnici imaju niska primanja... sve su to suštinski problemi kojima smo okruženi. U takvim okolnostima mi želimo vidjeti koliko i kako možemo pomoći.

Potrebne su investicije. To neće biti lako. Investicija je sve manje zbog krize. No, RCC može i tu pomoći jer smo uvezani u druge multinacionalne organizacije. Želimo da svaka vlada osjeti da im možemo pomoći i da im pomažemo.

□ **Povećanje zaposlenosti u**

Svilanović: Postojimo da bismo državama u regionu pomogli u svakom pogledu (Foto: M. Kadrić)

narednih sedam godina od svega pet posto djeluje nekako preskromno.

- Možda djeluje. No, imam iskustvo iz različitih političkih kampanja. Političar izađe i kaže: „Glasajte za mene, u naredne četiri godine zaposlit ću 500.000 ljudi“. Sve su se te kampanje pretvorile u poraz. Bit ću presretan da 2020. zajedno pogledamo šta je napravljeno, a posebno da se prestigne ova cifra od pet odsto. No, ovu brojku bih uzeo kao dozu opreza i ozbiljnosti ministara. Kriza o kojoj govorimo nije samo karakteristična za Balkan već i za Evropu i znatan dio svijeta.

Ima ovaj podatak o unapređenju trgovine od 230 odsto! To je vrlo značajna procjena i ljudi koji su to predložili imaju eksperti-

zu. Mi smo tu da im pomognemo da se to ostvari.

Uloga koordinatora

□ **Na koji način?**

- U nekoliko prethodnih godina RCC je dobio ulogu koordinatora. Naš je posao da napravimo „mapu“ kako bismo vidjeli šta ko radi i da li ima praznog prostora ili dupliranja. Dok mi razgovaramo, u prošlosti do nas traje radionica o strategiji jugoistočne Evrope 2020. Radimo na unapređenju obrazovnog sistema u regionu, dakle postoje povezani projekti kojima je zajednički cilj - poboljšanje stanja u kojem jesmo.

Ciljeve je lako postaviti, teško ih je ostvariti. Mi pomažemo da se ciljevi ostvare. Pomažemo u borbi protiv korupcije. Svima je ja-

sno koji danak ona ubire.

□ **Šta radite kada je korupcija u pitanju?**

- Ne može se unaprijediti rad bilo koje vlade ukoliko se ne naprave sistemske mjere za suzbijanje korupcije. Sistemi u regionu su različiti, a iskustvo je zajedničko u mnogim situacijama. Naš mandat dobijamo od zemalja regiona. Ako u novembru ove godine članice RCC-a podrže naš plan, onda ćemo dobiti zadatak da svakoj od članica ponudimo pomoć u izgradnji nacionalnog sistema u borbi protiv korupcije.

Borba protiv korupcije zauzima sve značajnije mjesto i u izbornim kampanjama. Ljudi hoće da znaju šta će političari uraditi u suočavanju s tim problemom. Naš mandat je

da pomognemo zemljama i vladama u regionu na njihovom evroatlantskom putu. A borba protiv korupcije ima izuzetnu važnost i u tom smislu.

□ **Šta RCC može raditi u borbi protiv korupcije u regionu?**

- Imamo ljude koji se bave samo tim problemom. Oni razmatraju kako se može poboljšati saradnja među zemljama u regionu kako bi se uspješnije nosili s organizovanim kriminalom i korupcijom.

□ **I kako to što oni rade praktično izgleda?**

- Mi okupljamo ljude koji se bave precizno ustanovljenim problemima. Nekada su to ministri, a nekada su to službenici ministarstava, ljudi iz policijskih agencija... ovisno o

Ne treba nam Solun 2

- Na prijedlog da se napravi Solun 2 nekad dobijete odgovor s određenih adresa koji glasi otprilike ovako: „Jeste li sigurni da hoćete ponovo da nas pitate držimo li se obećanja iz Soluna prije 10 godina?“ Oni onda nastavljaju s porukom da su i dalje pri svom obećanju da zemlje jugoistočne Evrope imaju budućnost u EU, da su im vrata otvorena te da aspiranti trebaju ispu-

niti svoj dio posla.

Ne znam da će se ići u smjeru Soluna 2. Prije sam sklon vjerovati da će se ići k tome da učinimo što više možemo da se nastavi ono što je započeto u Solunu. Politika pridruživanja EU je definirana, kriterijumi i procedure su poznati, sada samo svaka zemlja koja želi članstvo ulazi u proces pregovora u skladu s unaprijed poznatim kriterijumima - ističe Svilanović.

Cilj je da u narednih sedam godina rast zaposlenosti u regionu bude barem pet odsto i da se za 230 odsto poveća međusobna trgovina ● Želimo da svaka vlada osjeti da im možemo pomoći i da im pomažemo ● Pomažemo regionalnu borbu protiv korupcije ● Sve dok političari razgovaraju o EU, ona je za mnoge samo simbol. Kada se počnu otvarati poglavlja, tada se cijela država uključuje u proces i stvari postaju mnogo ozbiljnije i dublje ● Uspjeli smo da uvežemo šefove vojnih obavještajnih službi i oni razmjenjuju informacije

rak-rana

Budžet veći od tri miliona eura

- Naš budžet je tri miliona eura. Imamo i cijeli niz projekata koji se finansiraju na godinu-dvije ili tri, tako da je realno naš budžet veći. Nastojimo da iskoristimo dodatne fondove iz onoga što se izdvaja, kako bismo imali više novca na raspolaganju. Sredstva koristimo da pomognemo državama re-

giona da lakše savladaju prepreke koje su pred njima u različitim oblastima.

Ove godine završava se ciklus jednog modela finansiranja prepristupnih aktivnosti. Sada se priprema novi mehanizam, tzv. IPA 2. U njemu je RCC-u data vrlo važna uloga, kao savjetodavnom tijelu kada su

u pitanju regionalni projekti. RCC će imati ulogu da kaže koji su projekti dobri i koje treba podržati.

Plus, mi dobijamo više prostora u godišnjim izvještajima Evropske komisije o napretku svake zemlje ponaosob gdje ćemo moći dati svoj sud o tome - kaže Svilanović.

raju o EU, ona je za mnoge samo simbol. Kada se počnu otvarati poglavlja, tada se cijela država uključuje u proces i stvari postaju mnogo ozbiljnije i dublje. U procesima prilagodavanja uključuju se i ljudi koji su cijeli radni vijek proveli u pravosuđu, obrazovanju, nauki..., time proces postaje životni i stvar svakog čovjeka.

Tako države „prelaze Rubikon“ i s političkih tema ide se na suštinske reforme. I za te reforme, podrška građana je uvijek ogromna. Svako želi da živi u uređenoj zemlji. To važi za Srbiju baš kao i za svaku zemlju u okruženju.

□ **Kakav je status Kosova u RCC-u?**

- Još dok je postojao Pakt stabilnosti, Kosovo je učestvovalo u njemu. RCC ima 46 učesnika. I tako se učesnici tituliraju, bilo da su države ili međunarodne, odnosno multilateralne organizacije.

NATO integracije

□ **Puno pričate o pomoći državama na njihovom putu ka EU. A šta je s NATO-om? Radite li tu šta?**

- Da. Svaka zemlja ponaosob odlučuje kakve će odnose imati s Alijansom. Mi kroz svoje aktivnosti pomažemo svakoj od njih u skladu s interesima koje izraze. Bilo je u prethodnih nekoliko godina nezamislivo da, naprimjer, šefovi vojnih obavještajnih službi saraduju među sobom. RCC je uspio da ih okupi, a oni su se dogovorili da saraduju u vezi s pitanjima koja su zajednički problem za sve njih - kao što je borba protiv terorizma. U tom segmentu napravljen je veliki napredak i sada radimo na uspostavi sistema razmjene podataka.

kakvom se problemu radi. Imam i strategiju saradnje u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije. Konkretno slučajeve rade vlade, mi gledamo ima li problema i kako ih riješiti, da li zemlje među sobom razmjenjuju informacije, saraduju li, naprimjer BiH i Srbija, na nekim slučajevima i kako.

Saradnja država

□ **Pa saraduju li?**

- Saraduju, naravno. A saradnja je napredovala i zahvaljujući nama. Mi smo svojevremeno dali prijedlog kako da ona bude bolja. Mi ćemo uskoro objaviti šta smo napravili. I vjerujem da će se neki iznenaditi kako duboko i široko ide ta saradnja.

□ **Puno nade polazete na integriranje regiona u EU. Prije nekoliko dana objavljeno je da je podrška građana Srbije evropskom putu te zemlje najniža do sada - svega 41 posto.**

- To je očekivano. Radi

se o prirodnom trendu. Kako je zemlja bliža EU, tako raste zamor u javnosti. Ljudi se umore od očekivanja, iznevjerenih obećanja, nesposobnih ljudi koji ne umiju riješiti probleme... Iskustvo Slovenije ili Hrvatske pokazuje da u trenutku kada je zemlja pred ulaskom, podrška za taj čin je najniža.

□ **To važi za zemlje koje su pred vratima EU. No, Srbija nije. Još nema kandidatski status.**

- Srbija ima status kandidata već godinu, ali još nije počela pregovore. No, glavno objašnjenje za ovako nisku podršku je status Kosova i sve ono što ga prati.

□ **Samo Kosovo? Čini se da je tu ruska uloga bitnija.**

- Ne bih se složio. Uloga Rusije nije nebitna, ali ne samo u Srbiji nego i u regionu te EU. Rusija je sve značajnije prisutna, posebno kada je energetika u pitanju. Ne vjerujem da

Rusija ima tu ulogu o kojoj govorite.

□ **Čisto pojašnjenja radi: pred prosječnim građanom Srbije je EU, koja „zakera“ oko Kosova, i Rusija, koja čak i finansijski pomaže paralelne institucije Srbije na sjeveru Kosova. Nije Vam teško pretpostaviti prosječnu reakciju.**

- Čini mi se da ste malo više pojednostavili stvari. Proces definisanja statusa Kosova veoma je složen i sada je u osjetljivoj fazi. Javnost sada dosta teško prihvata neke dogovore, no ja bih to pitanje ostavio vlastima i ljudima u Srbiji. Da se vratimo brojci od 41 odsto, ona odražava realnu sliku kada se građane pita samo o članstvu u EU. Međutim, pogledajte odgovore građana na borbu Vlade Srbije protiv korupcije. Više od 80 odsto ljudi to podržava. Isto je i kada su nastojanja da se razjasni bogatstvo nekih tajkuna. Podrška je u istom procentu i kada pitate građane podržavaju li rasvjetljavanje privatizacije...

□ **Ali to se radi po diktatu EU.**

- Ne bih to nazvao diktatom. Prije se može govoriti o procesu reformiranja zemlje u skladu s kriterijima iz Kopenhagena. I do sada se pokazalo da je podrška za reformu pojedinih elemenata države, u skladu s EU standardima, ogromna. A to je sastavni dio procesa pridruživanja. Sve dok političari razgova-

Dačićeva podrška

- Koliko sam razumio, inicijativom o tješnjoj saradnji premijer Srbije Ivica Dačić želi odati priznanje onome što je ovdje postignuto i, naravno, zahtijeva više, još tješnju saradnju. On to, naravno, gleda politički, a mi u

RCC gledamo da ta saradnja bude što konkretnija. Dačić svima šalje poruku da je regionalna saradnja izuzetno važna i da se kroz RCC može ostvariti još bolja saradnja. A takav stav dijeli i EU - pojašnjava naš sagovornik.

Svilanović:
Ministri ekonomija regiona definirali zajedničke ciljeve